

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีการศึกษา

นายเชษฐา เทียมเพชร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-398-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017801

1197068598

THE DEVELOPMENT OF EVALUATIVE CRITERIA FOR WORKSHOP
ON EDUCATIONAL TECHNOLOGY

Mr. Chestha Tiempetch

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-398-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
เทคโนโลยีการศึกษา

โดย

นายเชษฐา เทียมเพชร

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง

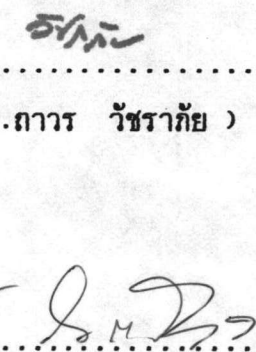
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.อำรุง จันทวานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

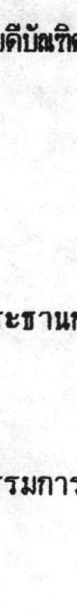

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

.....กรรมการ
(ดร.อำรุง จันทวานิช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท)

.....กรรมการ
(อาจารย์รัมภา ไท ชิละสุนทร)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เชษฐา เทียมเพชร : การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีการศึกษา (THE DEVELOPMENT OF EVALUATIVE CRITERIA FOR WORKSHOP ON EDUCATIONAL TECHNOLOGY) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, ดร.อำรุง จันทวานิช, 226 หน้า. ISBN 974-578-398-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตรายการวิทยทัศน์ ในด้านสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น การดำเนินการ และการประเมินผลการฝึกอบรม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีหน้าที่ในการบริหารงานฝึกอบรมด้านการผลิตรายการวิทยทัศน์เพื่อการศึกษาเป็นคณะกรรมการจัดการฝึกอบรม หรือเป็นวิทยากรฝึกอบรม จำนวน 32 ท่าน ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นจำนวน 2 รอบ โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 150 ข้อย่อย วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละรอบโดยหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยกำหนดว่าข้อความที่จะเป็นเกณฑ์ได้จะต้องมีค่ามัธยฐานเท่ากับหรือมากกว่า 3.50 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบสุดท้าย ทำให้ได้ข้อความที่เป็นเกณฑ์จำนวน 138 ข้อ จากจำนวนข้อความ 150 ข้อ แยกเป็นเกณฑ์ในการประเมินการฝึกอบรม การผลิตรายการวิทยทัศน์เพื่อการศึกษา ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. เกณฑ์ในการประเมินการฝึกอบรม ด้านสถานะแวดล้อม จำนวน 16 ข้อ
2. เกณฑ์ในการประเมินการฝึกอบรม ด้านปัจจัยเบื้องต้น จำนวน 36 ข้อ
3. เกณฑ์ในการประเมินการฝึกอบรม ด้านการดำเนินการ จำนวน 24 ข้อ
4. เกณฑ์ในการประเมินการฝึกอบรม ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม จำนวน 62 ข้อ

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม 01/11

CHESTHA TIEMPETCH : THE DEVELOPMENT OF EVALUATIVE CRITERIA FOR
WORKSHOP ON EDUCATIONAL TECHNOLOGY. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.
ONJAREE NATAKUATOONG, Ph.D, AMRUNG CHANTAVANICH, Ph.D., 226 PP.
ISBN 974-578-398-6

The purpose of this study was to develop the evaluative criteria for workshop on educational technology which focuses on context evaluation, input evaluation, process evaluation, and product evaluation. The sample used in the study consisted of 32 persons who are (1) training experts participated in administrative activities of video production programs, (2) members of the training committee and (3) educational video production lecturers.

The Delphi Technique was designed to generate group consensus by using five rating scales questionnaires. The respondents were asked to rate 150 statements. The median and interquartile range were used to analyze the data. Findings were considered as the criteria when the median value was equal to or more than 3.5 and the interquartile range was equal to or less than 1.5

The 138 statements of group final consensus were considered as evaluative criteria for workshop on educational technology; They were:

- (1) 16 items for context evaluation.
- (2) 36 items for input evaluation.
- (3) 24 items for process evaluation.
- (4) 62 items for product evaluation.

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ๑/๑

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ถ้าเพียงแต่อาศัยความรู้ของผู้วิจัยเพียงลำพัง คงไม่สามารถทำให้สำเร็จลงได้ด้วยดีจนถึงบัดนี้ แต่เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณา ความช่วยเหลือและการเสียสละอย่างยิ่ง ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งโดยทางตรง และโดยทางอ้อม ต่อผู้วิจัย และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่งและดร.อำรุง จันทวานิช ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และประธานกรรมการ และ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตามลำดับ รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประคักดิ์ หอมสนิท และอาจารย์รัมภา ไตรชิละสุนทร ซึ่งเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านเหล่านี้ เป็นทั้ง ผู้ให้แนวคิด แนวทางปฏิบัติและคำแนะนำต่าง ๆ รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ยบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้าย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ คุณธีรยุทธ ขยันการ อาจารย์ประจำเขต ยอดเยี่ยม และคณาจารย์ภาควิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ผู้เป็นทั้ง ผู้ให้คำแนะนำ และให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย จนสามารถทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้คำแนะนำแนวทางในการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นผู้ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณประสิทธิ์ เขียวศรี และ คุณรุ่งนภา พุ่มพฤษ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ และเพื่อน ๆ ทั้งในโรงเรียนสารพัดช่างนครราชสีมาและภาควิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ ผู้เขียน หรือ เจ้าของเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

และที่จะขอขอบพระคุณไว้ในท้ายสุดนี้ คือ บิดามารดาของผู้วิจัย ผู้เป็นผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้วิจัย จนมีอาจจะกล่าวไว้ในที่นี้ได้

ขอให้สิ่งที่ดี จงบังเกิดแก่ผู้ที่กล่าวนามมาทั้งหมด และผู้ค้นคว้าเฝ้าหาความรู้ทุกท่าน ผู้ซึ่งจะทำให้ศาสตร์ด้านนี้แพร่หลายไปยิ่งขึ้น

เชษฐา เทียมเพชร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความเฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ความหมายและความสำคัญของการฝึกอบรม.....	13
การประเมินโครงการ.....	41
การประเมินผลการฝึกอบรม.....	52
การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินโครงการ.....	70
เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย.....	75
วัติตทัศน์ เพื่อการศึกษา.....	86

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
	กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ วิธีดำเนินการวิจัย และการวิเคราะห์ผล.....	99
	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	100
	การสร้างรูปแบบและรายละเอียดในการประเมิน.....	101
	การดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย.....	103
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	103
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	104
	การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	139
	สรุปผลการวิจัย.....	141
	อภิปรายผล.....	148
	ข้อเสนอแนะ.....	154
	รายการอ้างอิง.....	157
ภาคผนวก	ก. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	166
	ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือวิจัย และให้รายชื่อกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	168
	ค. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	171
	ง. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	175
	จ. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละรอบ.....	193
	ฉ. ตารางแสดงเหตุผลของการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละข้อความ.....	208
	ประวัติผู้เขียน.....	226

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญและจำนวนที่ได้รับคืนในแต่ละรอบ.....	107
2 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการหาความจำเป็นในการฝึกอบรม.....	109
3 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม.....	110
4 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการวางแผนการฝึกอบรม.....	111
5 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการแจ้งข่าวการฝึกอบรม.....	112
6 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการกำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรม.....	113
7 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการกำหนดคุณสมบัติและจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....	114
8 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการกำหนดหลักสูตรในการฝึกอบรม.....	115
9 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการกำหนดเนื้อหาในการฝึกอบรม.....	116
10 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการแบ่งระยะเวลาระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ.....	118
11 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการกำหนดคุณสมบัติและจำนวนวิทยากร.....	118
12 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านการจัดห้องฝึกอบรม.....	110
13 ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ประเมินผลด้านอุปกรณ์ที่จำเป็นในการฝึกอบรม.....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

14	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน เอกสารการฝึกอบรม.....	121
15	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน บทบาทของผู้อำนวยการฝึกอบรม.....	122
16	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน บทบาทของวิทยากรการฝึกอบรม.....	123
17	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน กิจกรรมในการดำเนินการฝึกอบรม.....	124
18	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน การฝึกปฏิบัติ.....	125
19	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน การใช้เทคนิคฝึกอบรม.....	126
20	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน การกำหนดการประเมินผลการฝึกอบรม.....	127
21	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน เครื่องมือการประเมินผลการฝึกอบรม.....	128
22	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน วิทยากรในการฝึกอบรม.....	129
23	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผล ผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....	130
24	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....	131
25	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผล รายการวิดิทัศน์ที่ผลิตโดยผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....	132
26	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผลด้าน การรายงานผลและการติดตามผลการฝึกอบรม.....	133
27	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผล คุณภาพด้านเทคนิคผลิตรายการในรายการวิดิทัศน์.....	134

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

28	ตารางแสดงค่ามัชฌมฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผล คุณภาพของเนื้อหาในรายการวิดิทัศน์.....	136
29	ตารางแสดงค่ามัชฌมฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผล คุณภาพของภาพในรายการวิดิทัศน์.....	137
30	ตารางแสดงค่ามัชฌมฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของ เกณฑ์ประเมินผล คุณภาพของเสียงในรายการวิดิทัศน์.....	138

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิลำดับที่

1	แสดงรูปแบบการวิเคราะห์ระบบการสอนของบราวน์และคณะ.....	21
2	แสดงขั้นตอนในการออกแบบการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนา ของ เจลียา บุรีภักดี.....	23
3	แสดงแนวทางในการพิจารณาเลือกสื่อเพื่อใช้กับวัตถุประสงค์แต่ละประเภท.....	30
4	แสดงองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปป์และประเภทของการ ตัดสินใจ.....	48
5	แสดงรูปแบบการประยุกต์แบบจำลองชิปป์เพื่อใช้ในการประเมินโครงการประชุม....	49
6	แสดงรูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรม.....	59
7	แสดงวงจรของการประเมินผลการฝึกอบรม.....	65
8	แสดงขั้นตอนในการพัฒนาเกณฑ์เพื่อการประเมินโดยทั่วไป.....	74
9	แสดงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเรื่องนี้.....	108